

A Tisza hajóforgalma csökkent, a szegedi kikötő forgalma emelkedett

Érdekes számok a tiszai hajókról és az elszállított árukról

(A Délmagyarország munkatársától) Magyarország területi megnövekedését, valamint a bekövetkezett események a magyar folyami hajózás tekintetében nagyarányú változásokat eredményeztek. A Felvidék nagyrészenek visszatértevel a Duna jelentős szakasza került vissza az anyaországhoz, Kárpátjának és Erdély északi részének visszatérte pedig magyarrá tették újra a „magyar folyót”: a Tiszát és visszahozták azoknak a mellékfolyóknak egy részét, amelyek jelentékeny forgalmat bonyolítanak le a hajózási összeköttetés tekintetében. A forgalom természetesen a Dunán és a Tiszán bonyolódik le. A két folyó forgalmi adatait most gyűjtik össze az elmúlt évre vonatkozóan, az új forgalom arányaira azonban fényt vet a most elkészült 1939-ik évi statisztika is, mert a megnagyobbodott ország folyami forgalmát mutatja már be. A számadatok szerint egyelőre csak a Dunán mutatkozó nagyarányú növekedés, a Tisza forgalma csökkent, bár ez a csökkenés csak rövid átmeneti jellegű.

A Tisza hajóforgalma

A Magyar Statisztikai Szemle legutóbbi száma közli a magyar folyami hajózás adatait. Ezek közül bennünket szegedieket különösen a Tisza forgalma érdekel. Az adatok között túlnyomóan a szegedi forgalom adatai szerepelnek, ez a város ugyanis egyik legfontosabb átmenő állomása a tiszai hajóforgalomnak. A Vásárosnaménytől hajózható folyón Szolnoknál is élénk forgalom bonyolódik le. És mint érdekes adatot lehet tekintetbe venni azt a statisztikai megállapítást, hogy addig, míg a Tisza többi állomásán az ország terü-

tének megnövekedése ellenére is forgalmi csökkenés következett be — amely azonban csak átmeneti jellegűnek bizonyult —, addig Szeged hajózási forgalma országos viszonylatban megnövekedett.

A Tisza nemzetközi áruforgalma az 1939-ik évben alatta maradt az előző évi forgalomnak. A felfelé irányuló forgalom közel 25 százalékkal, lefelé irányuló pedig közel 20 százalékkal csökkent. Az év folyamán felfelé 300.000 métermázsa árút, lefelé pedig 2.600.000 métermázsa árút szállítottak a Tiszán. A teljes forgalom tehát közel 3 millió métermázsa árút tett ki. A tiszai forgalmat az átment német gőzöskön kívül 352 gőzös bonyolította le, amelyek mindegyike áthaladt Szegeden. A gőzösköt 1013 vontatott uszály, 60 motoroshajó és 80 motoros által vontatott uszály jelent meg a Tiszán. Az ereszkedő uszályok és tutajok száma összesen négy volt.

Szeged hajózási forgalma

Szegeden 352 hajó fordult meg. Ennek a számnak 56,3 százaléka, tehát a hajóknak több mint fele magyar volt, 11,9 százalék szlovák, 11,6 pedig francia nemzetiségű. Az uszályok 75,2 százalékát magyar, 7,1 százalékát pedig szlovák gőzöskök vontatták. Szegedre az év folyamán összesen 1093 uszály érkezett. Ezek közül 33,9 százalék magyar, 33,7 német, 6,6 szlovák, 6,5 százalék pedig jugoszláv nemzetiségű volt. Az uszályok összes rakományát 2.900.000 métermázsa árú volt, ami közel nyolc százalékkal felülmulta az előző év áramennyiségét. Ha tehát a hajók számában mutatkozik is bizonyos visszaesés, áruforgalmi növekedés mindenesetre bekövetkezett. Szegeden számsze-

rint és nemzetiség szerint a következő gőzöskök haladtak át: Magyar 198, görög 4, jugoszláv 29, román 38, szlovák 42. Ezek a gőzöskök összesen 1013 uszályt vontattak 2.733.615 mázsa áruval megrakva. A motoroshajók megoszlása a következő: 368 német, 2 francia, 38 jugoszláv, 2 magyar, 4 holland és 14 román. A motorosok összesen nyolcvan uszályt vontattak 207.513 métermázsa áruval megrakva. Megfordult itt még 12 belga és 6 bolgár hajó.

Az elszállított áruk

A Tisza szegedi forgalmának érdekes adatai a Szegeden át elszállított áruk számáról. Ezek szerint búzát 2.400.000 métermázst vittek át Szegeden a hajók. Rozsot 16.000 mázst, búzalisztet 165.000 mázst, hüvelyeseket 5000 mázst, dohányt 5000 mázst, egyéb árukat 15.000 mázst, tengerit 25.000 mázst. Ezen kívül 2 és félmillió métermázsa szén utazott át Szegeden, illetve jött le a Tiszán, mint Magyarországra jött külföldi árú. Ez a mennyiség jóval alatta marad a Dunán szállított áruk mennyiségének, ez azonban természetes, mert a Duna nemzetközi forgalma mindenkor magasan meghaladta a Tiszáét.

Érdekes összegezni a Tisza 10 évi forgalmának eredményeit. A Tiszán 1930. óta a következő az összes forgalom: (A hajók 98 százaléka átment Szegeden.)

3139 gőzös, 343 motoroshajó, 9237 uszály összesen 25 millió mázsa áruval megrakva. A legforgalmasabb év szegedi viszonylatban az 1938. volt, amikor közel négymillió métermázsa árút szállítottak a Tiszán Szegeden keresztül.

Az elmúlt év adatainak összegyűjtése most van folyamatban. Végleges kép tehát még nem alakult ki az elmúlt 1940. év folyami forgalmáról. Azt azonban már sikerült megállapítani, hogy a magyar folyami átmenőforgalom az elmúlt évben minden eddiginél nagyobb emelkedést mutat, úgy a hajók számának, mint pedig a szállított áramennyiségnek tekintetében.

Csányi Piroska:

Tavaszi láz

1.

En nem tudom, de valami van a levegőben ilyenkor, amikor még alszik a természet s csak néhány kócosfejű, kíváncsiskodó kis virág és a nap egy-két felvillanó mosolya emlékeztet arra, hogy tavaszodik... Valami van a levegőben, vagy talán inkább bennünk, a tél sok keserűségétől fáradt emberekben, ami gyorsabb dobogásra készteti a szívet, ami hajszol és felvillanyoz, bizonyos izgalomtól várakozás, egyfajta csöndes öröm és szilajság s mindez együtt nem más, mint tavaszi láz...

Igen, rég bevált költői recepte szerint ilyenkor baj van a szívvel...

2.

A szív bolondos, furcsa kis jószág, sok kellemetlenséget tud okozni viselőjének. Néha makacsul önállósítja magát, gyorsabb életirányt diktál, megmagyarázhatatlanul érzékenyebbé válik s a legkisebb külső zörejre is reagál. Mindez megbecsülhetetlenül viselkedés a mai világban. Ma, amikor jól tudjuk, hogy a szív régen divatjaműt, korszerűtlen s csupán lírai költők holdfény-szonátainak hangjain jár vissza kísérteti egy letűnt világból...

Hát ez történt: ez a kis élő anakronizmus, ez a divattalan, furcsa jószág jelentkezett. Addig dörömbölt, kellemetlenkedett odabent, amíg észre nem vették, hogy létezik...

— Ejnye, mi ez? Hiszen a huszadik század derekán élünk, abban a csodálatos korban, amelyben precíz kis óramű-szerkezet ketyeg a szívünk helyén, pontosan beállítva a napi izgalom-adagokra: hány kettős gyilkosság, váratlan bombatámadás, bruttó-regisztrátori elszülést, földrengés és vízáradás hírért köteles óránként rebbedni és idegeskedni nélkül elviselni.

Tudjuk, hogy a mai falanxter-ember már fel se tekint a lassan tavaszodó égboltra, ha bugó gépmadarak huznak el ismeretlen tájak felé s a csöndesen, illedelmesen ketyegő kis óraszerkezet meg se nyikkan, ha felhársan időnként a város behemót-hangja...

— Sürgősen meg kell javíttatni azt a minden különösebb ok nélkül illetlenkedő kis óraszerkezetet! — így szólt a mai idők parancsszáva és a tavaszi láztól kábult szív tulajdonosa engedelmessé. Bevonul néhány napra a javítóműhelybe, a klinikára...

3.

A tavaszi történetek mindig kissé álomszerűek. Senki sem csodálkozhatik tehát azon, bár paradox hangzású, hogy a szív tulajdonosa gyermekkorának édes álomvilága óta talán sehol sem érezte magát olyan jól, mint a klinikán. A Fehér Csönd Birodalmában, így nevezte el magában az a furcsa, külön világ, amit a hangfogó szőnyeggel ellátott folyosók, tágas, tiszta fehérségben ragyogó kórtermek és titokzatos, egyéni életet élő laboratóriumok birodalma jelent. Ebben a fehér csöndben elhalkul a másik, külső, hangos és tavaszodó világ, itt béke és nyugalom van, egyszerűen és igazán: esend van...

És ebben a külön világban különös emberek élnek. Nyájasarcu, szelidszavu apácák suhannak végig a folyosókon és a kórtermeken, éppen akkor és úgy jelennek meg, amikor s ahogyan szükség van rájuk és mint gondos, jó tündérek elűnnek, hogy szívesen várjuk ismét jöttüket. S azután megjelennek a fehérköpenyesek. Ebben az álomvilágban elevenek valószerűek, de ha jól meggondoljuk, egyébként különös emberek. Mindig jószágos érdeklődéssel közelednek, csak kedves, szelid és személytelenül vonzó szavuk van az emberhez, egyetlen kötelességet ismernek: segíteni a szenvedőn amennyire tudásuktól telik és lehet. A Fehér Csönd Országán kívül ugyan hol élnek még ilyen különös emberek?

Furcsa történeteket regélnek róluk. Az egyik fiatal nő, tanársegéd-kisasszony néha a hajnalba vesző ólmos órákon át is kórtörténeteket gépel, vizsgálatok eredményével bibelődik, analizál s reggel 7 órakor már ismét talpon van, hogy a posztján lehessen. A másik: a Tanár Úr, este 10 órakor is bent van még a klinikán, a nagy javítóműhely ütéren tartja a kezét hogy minden rendben menjen s éjfél után már ismét be kell mennie, mert valaki haldoklik valahol az elkülönítőben...

4.

tavaszi idező agyogó napfényvel együtt

néha belopakodnak a fehér szobába a hírek. Elfogták a kettős gyilkosság tettesét, a német csapatok bevonultak Bulgáriába, vagy: Jugoszlávia visszautasította az Egyesült Államok szavazatát... De itt, a Fehér Csönd Birodalmában a haszontalan kis óramű-szerkezet nem reagál. Nem érzi a felfokozott életritmus lüktetését, nem üzi a tavaszi láz szilaj koboldja. Itt béke és csönd van s a külső világ erőszakos életüteme kívül maradt... A szelidmosoly, nyájasarcu apaca ugyan takarja be éjszakai nyugalomidézéssel a beteget, mint valamikor, a tünde gyermekkorban az Édesanya, akinek simogató érintésére édesebb volt az álom s aki azóta már eltávozott abba az álomvilágba, ahol örökké csend van, nyugalom és béke s ahová valamennyien elérkezünk az utolsó végén, egyszer...

5.

Különös tárgyak is élnek ebben a Fehér Csöndben. Egyik leghívebb társunk, szórakoztatónk és barátunk a hőmérő. Ugy hívják, hogy Tudor, olyan kedves és furcsa neve van, mintha törpe lenne a Hófehérkében, nagy, csontkeretes pápaszemmel és izgékonny, fintoros higanyorcáskával. Gyakran megréztálja az embert, hol lassan cammog fel a rovátkolt kis lejtőn a 37-es pirosszámmal hol gyorsan, hipp-hopp 37,5-nél terem... Megbiztatatlan, komisz kis fráter, soha sem tudja, hányadán áll vele az ember. De azért mulatságos pajtás, Walt Disney sem alkothatta volna meg kedvesebben...

6.

Ópium. Titkon és forrón vágytam ezt a mámort megismerni, gyakran bekalandozta a rejtelmes Keletet a lelkem s most is éppen Márai Sándor az idegenvezetőm: abbap a távoli, ősi világrengetegben. Ópiumot kapok, lehet, jólesően csak önszuggesztió, de egész nap kábult, jólesően mámoros vagyok és ha szólnak hozzám, bizonyára érthetetlen csacsaságokat csacsogok... De jó ez így, elgondolni, hogy talán nem is én vagyok; az ólombetűk szürke kis katonája s szerelme, hanem valami egzotikus világ napsütötte herceg-nője...

Éjszaka nehéz, zaklatott álom van. A Döntér kockái hűvösek s mégis tüzesek, láthatatlan szellemek üldöznek a Nemzeti Arcképcsarnok cs-